

Prilagodba klimatskim promjenama

Što je prilagodba klimatskim promjenama?

- Predviđanje negativnih učinaka klimatskih promjena i poduzimanje odgovarajućih mjera s ciljem sprječavanja ili umanjivanja potencijalnih šteta uzrokovanih klimatskim promjenama.

Razlika između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe

UBLAŽAVANJE

- smanjenje utjecaja uzroka klimatskih promjena poput smanjenja izvora emisija i/ili njihovo uklanjanje

PRILAGODBA

- pretpostavlja se da se klimatske promjene već događaju i usmjerena je na prilagodbu trenutnim i budućim učincima klimatskih promjena

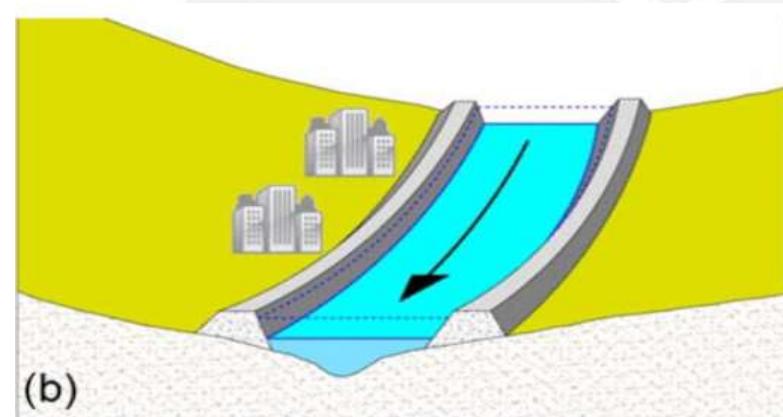
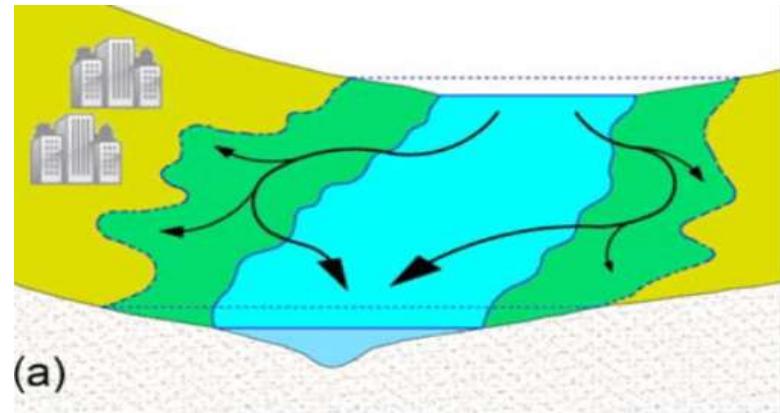
Razlika između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe

UBLAŽAVANJE

PRILAGODBA

Zašto je prilagodba potrebna?

- Preko **50 milijuna ljudi na globalnoj razini** izravno je pogodženo poplavama, sušama, olujama te šumskim požarima
- 1980 – 2019. u zemljama članicama Europ. gospod. prostora ekstremni vremenski i klimatski događaji uzrokovali su oko
81% (446 mlrd. eura)

ukupnih ekonomski gubitaka uzrokovanih prirodnim katastrofama

Zašto je prilagodba potrebna?

- Hrvatska je jedna od tri europske zemlje s najvećim kumulativnim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP)
- 1980. - 2013. gubici su bili **2 mlrd. i 250 mil. eura**, odnosno u prosjeku oko **68 mil. eura godišnje**

Zašto je prilagodba potrebna?

- 2013. - 2018., gubici su u Hrvatskoj bili oko **1.8 mlrd. eura**, što iznosi oko **295 mil. eura godišnje**
- Najviše pogodjeni sektori klim. promjenama u HR:
 - Poljoprivreda
 - Energetika

Zašto je prilagodba potrebna?

- Globalna srednja temperatura površine Zemlje u razdoblju 2006. – 2015. je bila $0,87^{\circ}\text{C}$ viša od prosjeka u razdoblju 1850. – 1900.
→ **$0,2^{\circ}\text{C}$ više svako desetljeće**
- Očekivani porast srednje razine mora 2046. – 2065. u odnosu na razdoblje 1971. – 2000. je
 $19 - 33 \text{ cm}$

Zašto je prilagodba potrebna?

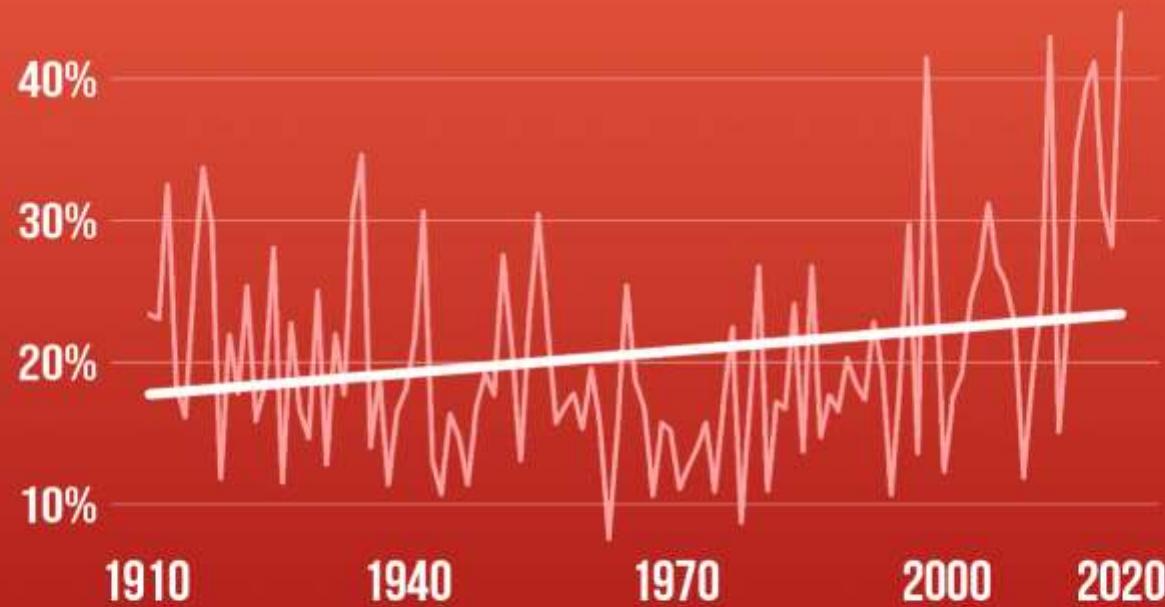
- Do 2070. u HR:
 - temperatura zraka će porasti **1,5 – 2,2°C**
 - **12 više vrućih dana** (+30°C) u odnosu na referentno razdoblje (15 – 25 dana godišnje)
 - Snježni pokrov će se u Gorskem kotaru **minimalno smanjiti za 50%**
 - Smanjenje broja kišnih razdoblja i povećanje broja sušnih razdoblja

Indeks ekstremnih klimatskih događaja

MORE EXTREME WEATHER

CLIMATE EXTREMES INDEX: TEMPERATURES, PRECIPITATION, TROPICS

Percentage of Continental U.S. much above (or below) normal for 6 climate indicators
Source: NOAA/NCEI Climate Extremes Index

CLIMATE CENTRAL

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Visoke temperature u gradovima – toplinski otoci

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Ekstremne količine padalina u gradovima

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Šumski požari zbog visokih temperatura

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Odroni zemlje zbog ekstremnih količina padalina

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Suše zbog smanjenja količina padalina

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Podizanje razine mora

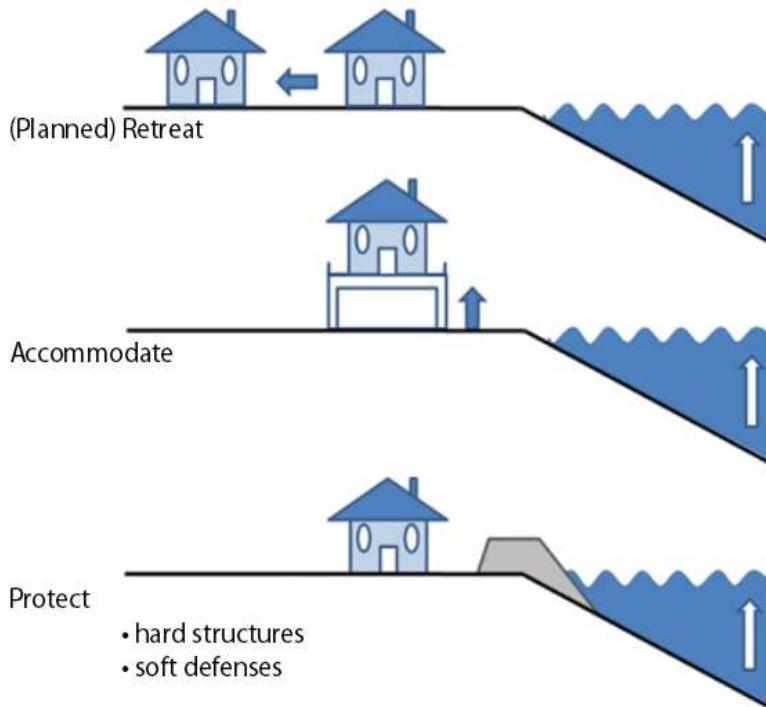
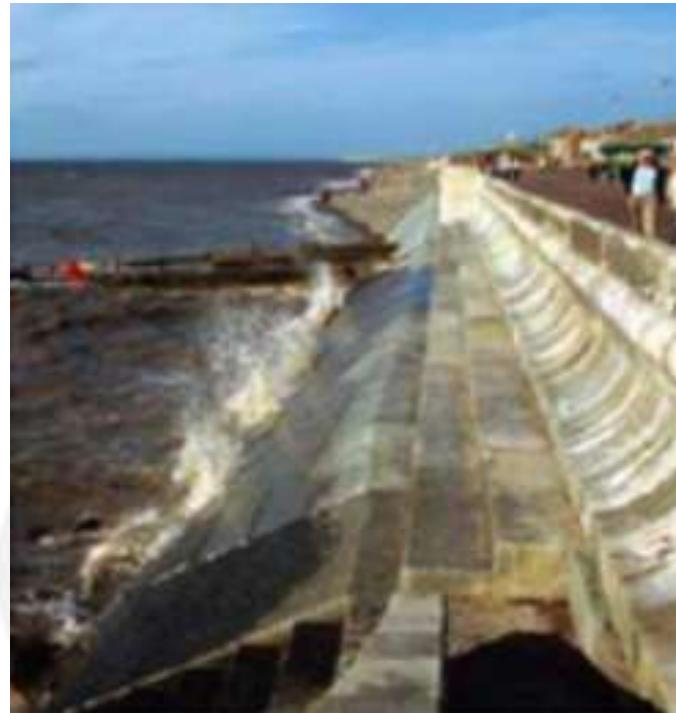

Figure 5. Generic adaptation approaches for sea level rise. After IPCC CZMS (1990)

Ostale mjere prilagodbe klimatskim promjenama

- Zaštita i osposobljavanje radnika (oprema) od negativnih učinaka klimatskih promjena
- Ulaganje u hitne službe i službe za spašavanje
- Usklađivanje propisa o gradnji s budućim klimatskim uvjetima i ekstremnim vremenskim događajima
- Povećanje broja sigurnih točaka u slučaju ekstremnih meteoroloških uvjeta

Prilagodba Hrvatske klimatskim promjenama

- 07. 04. 2020. – Strategija prilagodbe klimatskim promjenama
→ Definirano 8 ključnih sektora i 2 međusektora ranjivih na klimatske promjene

8 SEKTORA

Vodni resursi
Poljoprivreda
Šumarstvo
Ribarstvo
Bioraznolikost
Energetika
Turizam
Zdravlje

2 MEĐUSEKTORA

Prostorno planiranje i uređenje
Upravljanje rizicima

Provedba Strategije prilagodbe u Hrvatskoj

- putem provedbenih akcijskih planova, koji će sadržavati razradu konkretnih mjera i aktivnosti za određeno petogodišnje razdoblje (Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja).
- Izrada prvog Akcijskog plana za prvo petogodišnje razdoblje (nacrt gotov 2017. – još nije usvojen?)
- Akcijski planovi za svaku će mjeru i aktivnost dati opis, način provedbe, redoslijed ostvarivanja aktivnosti, rok izvršenja, obveznike i koordinatori provedbe mjera i aktivnosti, kao i izvore financiranja.
- Sve mjere i aktivnosti trebaju biti **komplementarne s ciljevima iz Europskog zelenog plana.**

Financiranje mjera prilagodbe u Hrvatskoj

- državni proračun (DP)
- europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF)
- privatni sektor (uključuje i javno-privatno partnerstvo - JPP)
- vanproračunska sredstva uključivo i sredstva jedinica lokalne i regionalne samouprave
- trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i jedinica lokalne samouprave.

SECAP-i

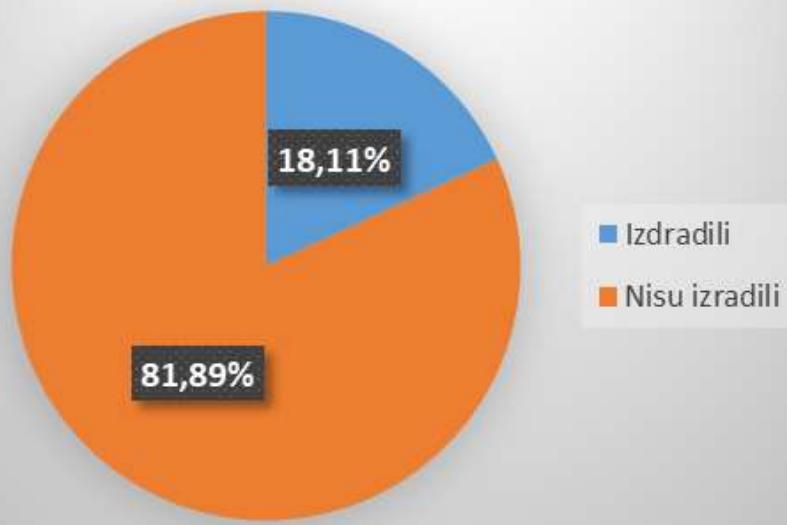

- SECAP – Akcijski plan energetski održivog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama
- JLS u HR u sklopu obveza inicijative Sporazum gradonačelnika donose SECAP-e
- Inicijativu je 2008. pokrenula Europska komisija s ciljem uključivanja i pružanja podrške gradonačelnicima u postizanju klimatskih i energetskih ciljeva

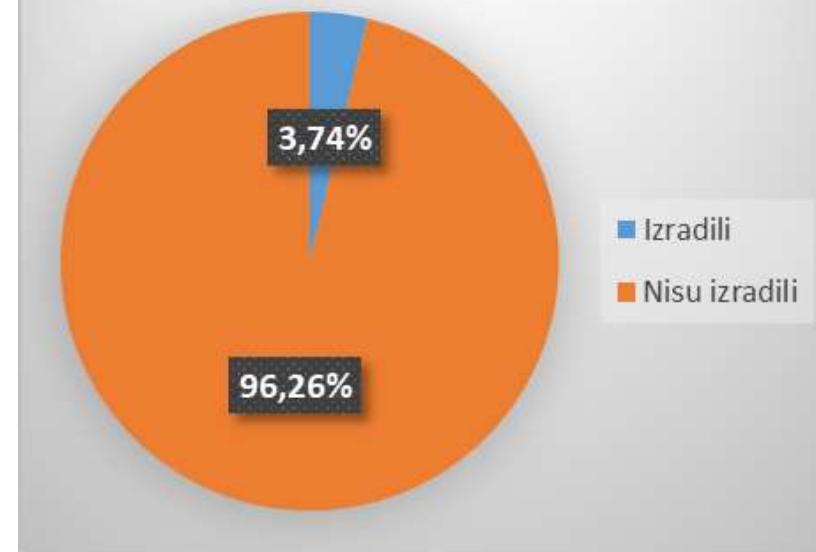
SECAP-i u Hrvatskoj

Gradovi s usvojenim SECAP-ima

Općine s usvojenim SECAP-ima

Karta

Središnje mjesto u HR za informiranje i edukaciju o prilagodbi

- www.prilagobda-klimi.hr gdje možete naći:
 - Primjer dobre prakse i projekte
 - Stručne tekstove i intervjuje sa stručnjacima
 - Videozapise stručnjaka i primjere prilagodbe
 - Klimatske politike u EU, Hrvatskoj i ostatku svijeta
 - Najnovije vijesti o posljedicama klimatskih promjena i prilagodbi u HR i svijetu
 - Interaktivna karta gradova i županija koje provode mjere prilagodbe

EU i klimatske promjene

- U programskom razdoblju 2014. – 2020. po prvi puta je uvedena obveza državama članicama da minimalno 20 % sredstava unutar cijelokupnog proračuna za sedmogodišnje razdoblje moraju planirati i potrošiti na ulaganja vezana za klimatske promjene
- 2021. – 2027. **minimalno 30 %**
- Na razini EU **ne postoje posebni propisi (direktive, uredbe)** vezane za prilagodbu klimatskim promjenama, nego **samo smjernice i strategija**

Matija Eppert, stariji stručni suradnik

matija.eppert@door.hr

Društvo za oblikovanje održivog razvoja
Slavka Batušića 7, 10 000 Zagreb
OIB. 19904220725
T. +385 1 4655 441
E. info@door.hr
www.door.hr

- [!\[\]\(d6c4cc9a92381c8dd8bec5ce712ee2af_img.jpg\) Facebook](#)
- [!\[\]\(2e0a361732049875be4e0ad156d4f239_img.jpg\) Linkedin](#)
- [!\[\]\(1a841fd1b70574134e5cb0dfdb0c419f_img.jpg\) Twitter](#)
- [!\[\]\(fc3d600abc7627f85f54b499b2329965_img.jpg\) Instagram](#)
- [!\[\]\(4c37e76a703b7cf1d74b0aa127a41058_img.jpg\) Youtube](#)

